

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Szefa Biura Ochrony Rządu
przeciwko S. P. o zapłatę
i z powództwa wzajemnego S. P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Szefowi Biura Ochrony Rządu
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego (powoda wzajemnego)
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 października 2014 r., sygn. akt VI ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza
od powoda wzajemnego S. P. na rzecz reprezentującej
pozwanego wzajemnego Skarb Państwa Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód wzajemny S. P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 października 2014 r. w części oddalającej jego

apelację od wyroku oddalającego powództwo wzajemne skierowane przez niego przeciwko Skarbowi Państwa - Szefowi Biura Ochrony Rządu o zapłatę wynagrodzenia za roboty dodatkowe wykonane przy budowie bazy socjalnej dla przewodników i psów specjalnych. Powód wzajemny dochodził z tego tytułu zapłaty kwoty 117 601,70 zł, jednak wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył w części obejmującej roszczenie o zapłatę kwoty 55 617,86 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Sady obu instancji ustaliły że powód wzajemny w wyniku wygranego postępowania przetargowego zawarł ze Skarbem Państwa umowę o roboty budowlane, którą wykonał po umówionym terminie, i w trakcie realizacji której wystąpiły nieprzewidziane utrudnienia. Po zakończeniu inwestycji sporządził kosztorys powykonawczy i wystawił fakturę VAT na kwotę 516 441,61 zł brutto, którą inwestor zapłacił mu w całości, ale naliczył mu karę umowną za nieterminowe wykonanie przedmiotu umowy i dochodził jej w powództwie głównym. Tego roszczenia skarga kasacyjna nie dotyczy. Powództwo wzajemne zostało oddalone w całości z uwagi na nieudowodnienie przez powoda wzajemnego wiarygodnymi dokumentami rodzaju i zakresu wykonanych dodatkowo robót budowlanych. W ocenie Sądów dowodem takim powinna być książka obmiarów wraz z protokołami konieczności, zapewniające możliwość zweryfikowania przez inwestora rozmiaru i jakości prac ujętych w kosztorysie. Sady odwołały się w tym zakresie do uwag biegłego wydającego opinię w niniejszej sprawie, który wskazał, że tego rodzaju dokumentacja powinna być podstawą do sporządzenia kosztorysu powykonawczego. Tymczasem powód wzajemny przedstawił po upływie ponad 2 lat od ukończenia inwestycji własne wyliczenia nie poparte żadnymi dokumentami.

W skardze kasacyjnej powód wzajemny zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które, jego zdaniem, miało istotny wpływ na wynik sprawy i wskazał na uchybienie art. 233 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Zarzucił też naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 630 § 1 k.c. w zw. z art. 33 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku we wskazanej części i zasądzenia od pozwanego wzajemnego kwoty 55.617,86 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 grudnia 2007 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, ewentualnie przekazania sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...].

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wzajemny wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia tej skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie od powoda wzajemnego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., to znaczy wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego – którego jednak nie wskazał, istnieniem potrzeby wykładni art. 630 § 1 k.c. budzącego, jego zdaniem, poważne wątpliwości oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, przejawiającą się w jednoznacznej trafności zarzutów naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przez odejście od zasady swobodnej oceny dowodów i zastąpienie jej zasadą ich formalnej oceny (w wyniku uznania za wiarygodne wyłącznie dowodów z dokumentów - książki obmiarów oraz protokołów konieczności) oraz w naruszeniu art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn i/lub podstawy prawnej dla których Sąd odwoławczy uznał za wiarygodne wyłącznie tego rodzaju dowody.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości wymaga wykazania przez skarżącego, że treść i znaczenie określonego przepisu nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym

orzecznictwie oraz przedstawienia na czym polegają związane z nimi wątpliwości lub też omówienia rozbieżności występujących na tym tle w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14, LEX nr 1678062). Skarżący nie sprecyzował jednak w czym upatruje wystąpienie problemu interpretacyjnego art. 630 § 1 k.c., ani nie wyjaśnił, jakie rozbieżności w orzecznictwie powoduje jego rozumienie. W skardze kasacyjnej powołał się na dwa orzeczenia sądów powszechnych, ale nawet nie wskazał miejsca ich publikacji, ani nie omówił stanowiska zajętego w nich przez sądy. W związku z tym przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie została wykazana.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., wymaga wytknięcia w skardze tego rodzaju uchybień sadu drugiej instancji, które bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań jednoznacznie wskazują na konieczność uwzględnienia skargi opartej na tej podstawie, ponieważ nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą nieprawidłowość zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Powód wzajemny nie przedstawił takiej argumentacji. Zarzuty w zakresie oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych zostały ustawowo wyłączone z zakresu podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 3 k.p.c.), wobec czego ewentualne usterki w tym zakresie nie mogą uzasadniać oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Motywy zaskarżonego wyroku zawierają zaś wyjaśnienie stanowiska Sądu Apelacyjnego odnoszącego się do przyjętych przezeń ocen dowodów i podstaw oceny, że skarżący nie wykazał zasadności dochodzonego roszczenia. Uchybienia w konstrukcji uzasadnienia orzeczenia mogą stać się skuteczną podstawą skargi kasacyjnej tylko w rzadkich wypadkach, kiedy kardynalne błędy, uniemożliwiają odtworzenie przesłanek faktycznych i materialnoprawnych rozstrzygnięcia. Aby tego rodzaju zarzut dowodził oczywistej zasadności wniesionej skargi nasilenie wadliwości musi być nadzwyczaj wysokie. Tego rodzaju uchybień uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego jednak nie wykazuje. Sąd odwoławczy wytłumaczył, czemu w realiach niniejszej sprawy wskazane przez niego dowody były niezbędne do udowodnienia twierdzeń skarżącego.

W rezultacie przyczyny, w których skarżący upatruje oczywistą zasadność swojej skargi kasacyjnej nie przekonują. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, z jakich względów skarżący nie zdołał udowodnić zakresu prac wykraczających poza przedmiot umowy, a w konsekwencji również ich wartości; jego rozumowanie nie świadczyło o odejściu od swobodnej oceny dowodów.

Powołane przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zostały więc wykazane. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1, art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c.